

XXXI. évfolyam 1. szám

SZERETET

VALLASOS REFORMATUS EGYHAZI FOLYÓIRAT
Alapított az 1906. esztendőben.

Alapította, szerkeszti és kiadja: TÖRÖK IMRE.

Megjelenik havonként Kisujszálláson. — Előfizetési díja: helyben 2 P. Vidéken 2.40. Egyes szám ára: 25 fillér

Kisujszállás 1942. január hó

**„Adjon Isten, ami nincs,
Ez újesztendőben!”** (Arany János.)

Ima a békességért

Szentháromság egy igaz Isten!

Felszakadt a hétpeces könyv a Bárány kezében s a békesség elvétetett a földről. Mint egy roppant lángtenger, egyik oldalától a másikig ég az egész világ. Nem egyesek, családok, városok, nemzetek, hanem immár földrészek küzdenek egymás ellen, reszketnek a föld sarkai, Te látod, Te tudod, Mindentudó!

Mennyei *Atyánk!* Ki békességnek Istene vagy, s magad vagy az örökkévaló Irgalom, szánd meg a világot; adjad most nekünk a Te békessedet, mely minden értelmet, minden földi reményt s emberi érdemet felülhalad.

Édes megtartó *Krisztusunk!* Békességnek Fejedelme! Ki az Ég kineseit e földre lehoztad, tehát a mennyekben levő békességet is; Ki így köszöntötted egykor az embereket; házak lakóit, az egyes lelket és a sokaságot: „Békesség tinéktek!“, szólj most egyszerre világátható nagy szózattal: Békesség néked háborgó világ, önmagadat pusztító-szaggató világ! Hadd hallják meg a messze tengerek, a szárazföldek, minden harc terek.

Szentlélek Úristen, engesztelődésnek, megbocsátásnak bölcseségnek Lelke, kinek drága gyümölcsöd a szeretet és békesség, jövel! Szállj le az országok sorsát intézők szívére, szállj le az ágyúk csövére, repülő nagy gépek csattogó szárnyaira, óceánok hullámain vonuló hajókra, tengerek vizében hallgató, halált, pusztulást rejtegető bombákra, aknákra, — hozz békességet a váróknak, az imádkozóknak, az óhajtozóknak, — széles e világnak.

Szentháromság egy igaz Isten! könyörülj rajtunk most. És könyörülj rajtunk mindörökké! Ámen.

Ne haragudjék senki, hogy esekklapot teszek szegény újságom ez újesztendei számába. Bevétel nélkül miképen „adja ki” újságoeskáját a „kiadó”. A papír is drága, a nyomdafesték is, a nyomdász is méltó a maga bérére. Magamról, s 1906 óta való munkámról ne essék szó! Bizodalmas szeretettel kérem ez utolsó évre — 1942-re, a „Szeretet” szíves támogatását!

A karácsony szépsége

Ami a világ békeességének kérdéséről lelkemben kialakult, többször elmondtam már. Legutóbb egy áldott házban mondtam el, a kisújszállási MANSz. székházában tartott gyönyörű karácsonyi ünnepély alkalmával. Az volt eszemben, ha kifejténi tán nem tudtam is, milyen rettenetes, a háború képe: halottakkal, sebesültekkel borított esatatór, a véromlás, pusztulás s milyen gyönyörűek ezzel szemben az áldott béke, a szeretet, a jóakarát, a jócselekedet dolgai.

Ilyen szépséget, a karácsony szépségét szemléltük szent örömmel a mi gyülekezetünkben, a mi városunkban is — Istennek hála! — több, sok alkalommal. Nem győzöm elésorolni, hogy a szegények, árvák boldogítására mennyi kincset hoztak elő szívekből, fenkölt gondolkozású, nemeslelkű emberek, kiváltképen a keresztyén nők. (Sőt jobbmódú szülők gyermekei is, szegénysorsú gyermektársaik örömeire! Egy példa jut eszembe. — Egy ismeretlen fiúcska játékparipát, s autót, amelybe bele is lehet telepedni, aztán szegény iskola-társainak egy-egy plajbászt ajándékozott összezsugorgatott filléreiből. Megkönnyeztük a fiúcskának szeretetből tett áldozatát. Az „ismeretlen tettes“... neve: Rázsó Pálka! Áldja meg az Isten!)

Ruhácska, cipő, kalács, cukorka, meleg harisnya (csak egy kereskedőnk, Cs. Nagy Miklós, 45 pár meleg harisnyát ajándékozott!) és minden, minden; de volt is öröm, kis szívek verésétől reszketett a karácsonyfa ága, s meglobogtak a kis karácsonyi gyertyák.

De szép is volt! — A karácsonyi vásár, a Ref. Nőegylet és a Nő-Szövetség karácsonyi ünnepélyei, szeretetvendégségek, gyönyörűséges szent ünnepélyek voltak mind!

Én a MANSz-ünnepélyt gyönyörködtem végig, melyen felekezeti különbség nélkül igen sokan vettünk részt. Igazi magyar ünnepély volt. Ennek kapcsolatában — ott a karácsonyfa ragyogásánál — keresztelést is végeztem. Egy szülőpárnak kilencedik gyermekét kereszteltem. Nem is nagyon öreg keresztyén nő állott fel a szertartás után, s reszkető szóval csak ennyit mondott: a 21-edik unokám!

Nincs most egyéb célom, mint hogy

megköszönjem itt a „Szeretet“ hasábjain mindazoknak, akik csak egy fillért, egy morzsát adtak is; akik csak egyetlen lépést tettek, vagy szorgos kezük mozdította a varrótűt és kötőtűt; akik terveztek, fáradtak, áldoztak az árvák, szegények, elhagyatottak karácsonyi örömeért, emberek boldogítására, Istennek dicsőségére! Legyenek áldottak! A jóttevők is, meg akik vették, akik hálával vették a jótéteményt.

Felejthetetlen szépséges volt a MANSz-ünnepélyen a felnőtt leánykák karácsonyi éneke, a „Csendes éj, szentséges éj!“ — ők állítottak össze a megkeresztelt kicsiny számára remek babakelengyét is ajándéku, s egy ugyanolyat küldtek messze földre egy kis székelgyermeknek.

De hát még milyen feledhetetlen volt a Horthy-kertből való nagy karácsonyfa alatt a három kis angyal, ezüstszárnyú, gyémántszerű három angyal. Mikor egyikük megszólalt, tele lett a szemünk szent öröm könnyével.

Íme a karácsony szépsége!

Mint esperes-plébánusunk találóan mondotta ott, a szép ünnepélyen: Három barátja van az embernek életében... Kettő elmarad a sírnál... de egy: a jócselekedet még a sírba, még az Égbe is elkísér bennünket.

Az nem volna baj...

hogy Sztalin bezáratta az orosz templomokat s használta azokat múzeumok, raktárak, korcsmák vagy ép katonaiállók gyanánt. Mert mikor aztán a németek, magyarok bevonultak egy-egy orosz városba, s visszaadták, kinyitották a templomokat, — a lelki szomjúságtól elepedt emberek térden esúszva, könnyet ontva tolongtak be feltartóztathatatlanul az Isten hajlékába.

Az a baj, mikor a nép maga, az emberek záratják be a templomot. Üres, üres, tehát zárva lehet! A Sztalin-bezárta templomok, azok kinyílnak egyszer. De a nép által bezárt templomot senki se nyithatja ki többé soha.

Jó lenne erről prédikálni az Újesztendő reggelén! — S még jobb lenne meghallgatni s megérteni a prédikációt.

Nem tudom leírni szabatosan érzéseimet, gondolataimat. Csak pedzem, csak prógálgatom. Adventi esték, karácsonyest, ó-év utolsó napja, újesztendő első reggele! Istenem! mennyei szent öröm! Gyermekemet hozza a vonat, a fenyőágon kicsi gyertyák égnek, az ó-évi utolsó istentisztelet, — aztán a sok „Boldog újévet kívánok“. Minden percen sírni szeretnék. Együtt vagyunk, emlékezünk... Így volt, meg úgy volt! De szép, de boldog világ is volt egykor. Jobb volt minden, szebb volt minden. És szent zsolozsmák esendülnek lelkemben:

„Igaz Isten, ígéretidben változhatatlan
[Valóság...“

Majd:

„Krisztus Urunknak áldott születésén...“

Tovább:

„Ismét egyik esztendeje, Istentől kimért
[ideje... telék el a múlandóságnak.“

Ismét:

„Az Úrnak jóvolta napjainkhoz napokat
[told.“

Végre:

„Örök Isten, kinek esztendők nincsenek
[létedben...“

Egymást váltják a drága ős-melódiák s a régi dicsőséges énekek szentséges értelme, egymást váltják lelkemben. Anyám énekelte, apám énekelte ezeket hajdan, s hat gyermek velük; csengett a hangunk, mint az ezüst harang... De szép volt, de gyönyörű volt! S most újra zendülnek, annyi esztendők után, évtizedek után.

Jövöre, hajh! ki énekel itt? És mi hol énekelünk? Hol? Hol? A földön-é még? — vagy?...

Utolsó ünneplés a kedves, szép paróchián. Istenem, hogy elrepült az a harminchét, harmincyole esztendő! Nem bántott senki, megbecsült mindenki! Én se bántottam senkit, szerettem mindenkit!

Utolsó ünneplése, itt, a százszor szent napoknak! Áldott légy drága hajlék, minden porszemedet elviszem emlékező lelkemben. — Áldott légy, szép nagytemplom, hol utoljára hallgattam, hirdettem a karácsonyi, újesztendői Igét, mondtam szívemből a szent éneket. Áldottak legyetek, kiknek hirdettem, kikkel hallgattam, ha más szólt, — az örökigaz Igét, kikkel együtt énekeltem az éneket harmincyole eszten-

dön átal... Jó emberek, ezerszer áldottak legyetek!...

Én elmegyek, de az Isten tivéletek léssen. Akárhova vet sorsom nyole hónap múltán, imádkozzatok értem, én is tiértektek! Majd a jövő karácsonyban, majd 1942-ben. Ha megérjük! Imádkozzatok! Imádkozzunk!

A japánok

Sok szó esik róluk mostanában, mondott szó is, írott szó is, rádióban s rádió kívül. Furesa nép, egész más, mint a világ többi népe. Földön ül, földön alszik, földön ír, földön táplálkozik. Se szék, se asztal, se ágy, se szekrény, se kémény, se torony náluk. Semmi aspirálás az ég felé — mondja róluk egy angol. A házat nem a fundamentománál, hanem a tetőzetnél kezdik építeni. Ha számolnak, egy-kettő-három! nem a hüvelyknél kezdik, hanem a kisujjnál. (Mint ahogy mi kisújszállásiak „Kisúj“-nál kezdjük a földrajzot, azután jön London, Nyujork, Budapest, meg a többi.) Az asztalos, ha gyalul, nem taszítja, hanem húzza a gyalút. A kulcsot balfelé kell fordítani, ha a zárat *nyitni* akarjuk. A lovak az istállóban fejfel állanak az ajtó felé. A bort ebéd előtt isszák. A csecsemőt az anya a hátán viszi, nem az ölében. Más házába ha belép a japán, nem a kalapját veszi le, hanem a cipőjét húzza le. Ha azt akarják mutatni, hogy „én“, a mutatóujjukat nem a mellök felé hajlítják, hanem az orrukhegyére teszik.

Írhatnak még, mert sok mindent tudok róluk, van egy-két komám is köztük, az ő révükön tudok egyetmást.

Nem keresztyének ők, de sokrészből jobbak a keresztyéneknél. Udvariasak, gyöngédek, szorgalmasak, gondosak. Hazájukat mindenekfelett szeretik, érte meghalni a legnagyobb dicsőségük. Ha valakit véletlenül megbántanak, annyira megbánják, hogy elmennek hozzá s előtte vágják fel éles karddal a saját hasukat. (Ez a „harakiri“!)

Országuk gyönyörű paradicsom. Csupa virág, aprófás erdő. Egy kvadrátnyi földet se hagynak megműveletlenül. Virág, virág, cseresznyevirág, iris, krizanthémum, bambusz. Még a kicsi kertjeikben is van egy kis tó, közepén szigetecske, hozzá híd vezet. Szépség mindenütt!

Eledelük: rizs, hal. Sohse ölnek disznó! Inkább növényevők általában. A kést, villát, kanalat nem ösmerik, két kis pálcával ügyesebben esznek, mint más nép sok eszcájggal.

Őket csak szeretni lehet. Csodálom, hogy az angol és amerikai nem szereti!?

Fő dolog, hogy az Isten, a népeknek és nemzetségeknek Ura, szeresse őket és segítse meg őket nagy harcaikban, őket, a „felkelő nap országának” rokonszenves, hős népét! Banzáj Nippon!

A B. F. R. A.

Kedves halottaink

október végétől máig.

Halál napja:	Temetés napja:	N É V :	Kor:
Okt.	nov.		
30	1	Sándor Lászlóné, Far- kas Mártha	58 éves
November			
1	3	Kun Sándorné, Szücs Erzsébet	83 „
1	3	Varga János	65 „
4	6	Váróczi Kálmán	73 „
4	6	özv. Ladányi Andrásné Szabó Juliánna	70 „
5	7	Imre Mártonné, Nyi- kos Eszter	71 „
8	10	Oláh János	77 „
9	11	Szigeti Imre	37 „
12	14	Kiss Gábor honvéd	18 „
17	18	Horváth Imre	57 „
22	23	Kiss Gyula, Kiss Gyula és Szendrei Piroska fia	
28	30	özv. Puskás Jánosné, Kelemen Erzsébet	59 éves
December			
3	5	Kalmár István	84 „
4	7	Horváth Endre	60 „
14	16	Daruka Terézia	55 „
15	17	B. Szabó Albert	17 „
16	18	Tatár Terézia, Tatár Ferenc és Cs. Nagy Terézia leánya	
22	24	özv. Kuruc Jánosné, F. Kiss Eszter	82 éves

Újságomnak korlátozott terjedelme miatt régebben nem közölhettem már, Istenben boldogult testvéreink lajstromát. Igaz, hogy kevés írivalóm is lett volna ezúttal, mert — Istennek hála! — tán sohse volt Kisujszállás történetében ilyen halott-szük időszak. Az őszi idő dacára is, mikor a falevelek is hulldogálnak, meg az

Özv. Puskás Jánosné szerettei között.

emberek fiai is sürjebb egymásutánban térnek a földporába, október végétől máig mindössze 18 testvérünk ment el a minden élők végső útján. Szeretnék mindenkiről bővebben írni, de a nyomda parancsol, hogy csak négy oldal lehet ezúttal is a „Szeretet”. Szeretném a fájdalmas szíveket, mindnyájukat, ha csak egy-két szóval is vigasztalni!

Elgondolom özv. Váróczi Kálmánné testvérünk s szeretteinek gyászát, akik elvesztették szörnyű végzettel azt az egyházas gondolkozású, vallásos lelkű jó embert, Váróczi Kálmánt, tisztos polgárát városunknak. A templomban is keresem szokott helyén, és én is gyászolom öbenn — hiszen oly kevesen vannak különben is — az egyház sorsa iránt nemesen érdeklődő jó lelket. — Isten áldja meg a nyugalomban is, fájdalmas lelkű szeretteit pedig vigasztalja a mi édes Vigasztalónk!

Együtt szomorkodom a Horváth-családdal, melynek két halottja is volt rövid időközben.

Lelkünkben mélyen megrendülve vetjük özv. Puskás Jánosné — Kelemen Erzsébet asszony elhunytát. Milyen megnyugtatóan szép látvány a családi kép, amelyet fentebb közlünk, amely életében ábrázolja a most immár boldogultat, gyermekeivel együtt a kies kertben. S hajh, milyen megrázó volt látnunk a koporsóját, s az elpihentnek koporsójára ráboruló árvahodott gyermekeit, testvért, unokát, rokonokat. De árvák is lettek, immár atyjuk-anyjuk nélkül a gyermekek! Óh, mennyi gyász volt eddig is sorsuk, s most?! Vigasztald őket Uristen, s annak az életében is nagyon próbáltatott szívnek emlékezetét tartsd fenn Szentlelked által úgy gyermekeinek, mint minden szeretteinek lelkében. Áldott legyen ő is, minden kedves halottaink is áldottak legyenek a sírban és az Egekben! A miattuk fájó szívek a szíveket meggyógyító Krisztus kegyelme által meggyógyuljanak!